

COVID-19: GDE JE POMOĆ NAJSTARIJEM STANOVNIŠTVU NAJPOTREBNIJA?

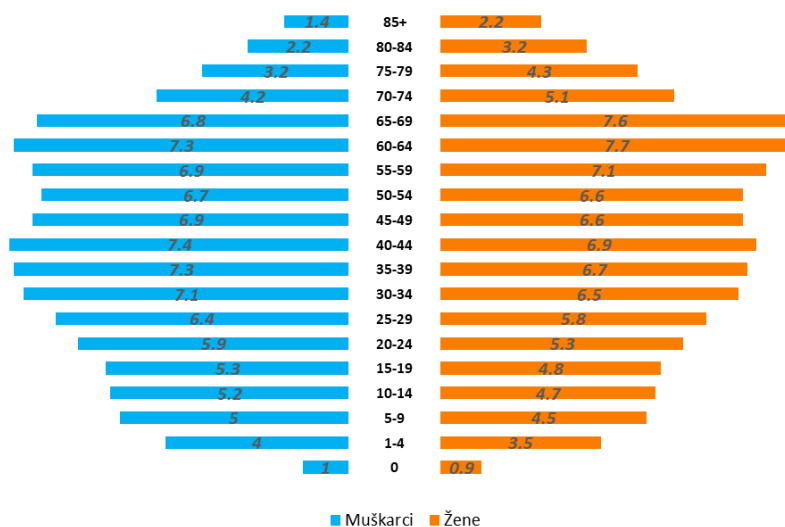
-Pregled demografskih karakteristika stanovništva u opštinama Srbije -

Nedelju dana nakon što je Svetska zdravstvena organizacija proglasila pandemiju korona (Covid-19) virusa u svetu je registrovano preko 205.000 obolelih i preko 8.000 preminulih (Izvor: Svetska zdravstvena organizacija, na dan 18. mart 2020). Vlade zemalja širom sveta uvode mere kako bi zaštitile zdravlje stanovništva i smanjile broj izgubljenih života.

Imajući u vidu propisane mere zabrane kretanja stanovništva starijih od 65 godina u urbanim područjima i starijim od 70 godina u ruralnim područjima, veoma je važno sagledati starosnu strukturu stanovništva u lokalnim samoupravama Srbije i **identifikovati u kojim opštinama je neophodno angažovati veće kapacitete za pomoć našim najstarijim**, kako bi se racionalno i targetirano koristili organiženi kapaciteti, a naročito lokalnih samouprava koje su po prirodi najbliže stanovništvu i od kojih se mnogo očekuje.

Decenijama unazad stope fertiliteta u Srbiji nisu dovoljne da obezbede prostu reprodukciju, a kao posledica između ostalog javlja se i starenje stanovništva. **Sa udelom populacije starije od 65 godina od 21%, Srbija se nalazi među najstarijim populacijama u Evropi.**

Najveći broj stanovnika starijih od 65 godina nalazi se u Gradu Beogradu (preko 330.000), Novom Sadu (preko 60.000) i Nišu (preko 50.000).

Starosna piramida u Srbiji, 2018, RZS

Posebnu pažnju potrebno je usmeriti ka Novom Beogradu sa preko 45.000 starijih, ali i Voždovcu, Zemu, Zvezdari, Paliluli i Čukarici sa preko 30.000 starijih.

LS	Br. stanovnika 65+	Br. stanovnika 10-25	Odnos 65+ i 10-25
Grad Beograd	331.991	136.999	1,4
Grad Novi Sad	61.133	52.337	1,17
Grad Niš	51.715	37.876	1,37

Izvor podataka: Republički zavod za statistiku, kalkulacije NALED-a

U ovim gradovima potrebno je oformiti najveći broj volonterskih centara za pomoć starijima, ali i razmotriti druga rešenja – primera radi na koji način bi privreda (pre svega lokalni trgovinski lanci) mogla da pomogne u distribuciji.

Još jedno od mogućih rešenja je da se proširi Zakon o pojednostavljenom sezonskom zapošljavanju sezonskih radnika u poljoprivredi na kurirske poslove raznošenja namirnica, lekova i drugih potrepština, pri čemu bi za angažovanje kurira bili zaduženi upravnici zgrada u koordinaciji sa nadležnim institucijama.

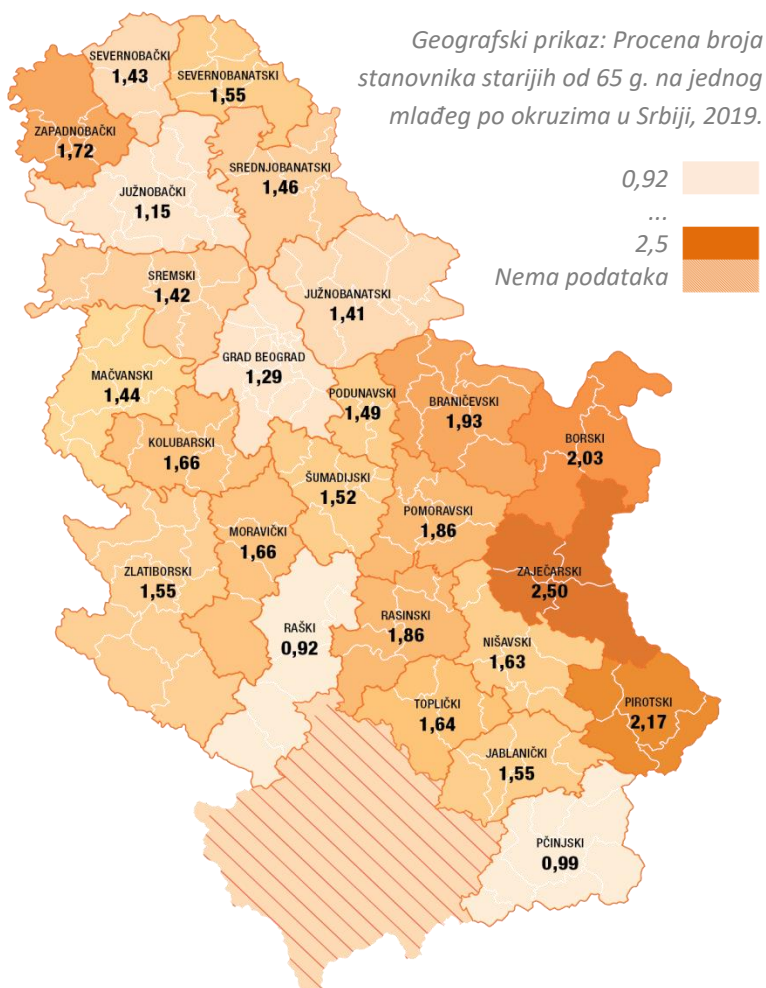
Dodatno, važno je obratiti pažnju na lokalne samouprave u **Zaječarskom, Pirotskom i Borskom okrugu gde na jednog stanovnika mlađeg od 15 godina dolazi 2.5, 2.17, odnosno 2.03 stanovnika starijih od 65 godina** (prikazano na mapi).

Dakle, u ovim okruzima potrebno je razmisliti i o međuopštinskoj ili međuokružnoj saradnji mladih na pomoći najstarijem stanovništvu imajući u vidu manji udeo mlađeg stanovništva.

Kao važan indikator potrebno je posmatrati u kojim lokalnim samoupravama je udeo jednočlanih ili staračkih domaćinstava najveći. Pored **Beograda, Novog Sada i Niša** izdvajaju se i sledeće lokalne samouprave: **Subotica, Kragujevac i Zrenjanin** sa preko 10.000 jednočlanih domaćinstava.

Takođe, iako se ne izdvajaju po apsolutnom broju stanovnika, Crna Trava i Gadžin Han izdvajaju se kako po odnosu broja lica starijih od 65 i mlađih od 25 godina, tako i po učešću jednočlanih domaćinstava u ukupnom broju domaćinstava.

Zato je u ovim LS potrebno osmisliti način dostave osnovnih životnih sredstava (nedeljne pokretne prodavnice, mladi iz obližnjih gradova – Leskovca ili Niša i sl.)

Izvor: Republički zavod za statistiku, kalkulacije NALED-a

LS	Br. stanovnika 65+	Br. stanovnika 10-25	Odnos 65+ i 10-25	Učešće jednočlanih domaćinstava	Br. jednočlanih domaćinstava
Crna Trava	435	85	5,11	41%	325
Gadžin Han	2.585	775	3,33	33%	1.212

Izvor podataka: Republički zavod za statistiku, kalkulacije NALED-a